

6. 11. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vkladní knížky v (nezměněné) úpravě podle NOZ

Z názorů některých kolegů i laiků se dozvídám, že Nový občanský zákoník (dále jen NOZ), bude doslova katastrofou. Bude prý návratem do práva první republiky nebo rovnou Rakousko - Uherského. Způsobí chaos zavedením nových právních institutů a zrušením těch starých, což způsobí ztrátu právní jistoty a veškeré dosud budované právní povědomí laiků bude muset být budováno znovu. Někteří starší právníci se již nebudou chtít znovu učit novou právní úpravu a odejdou na zasloužený odpočinek. Bude přetržena kontinuita s ustálenou judikaturou a veškerou odbornou literaturu bude možné používat pouze jako učebnice právních dějin a kdovíco ještě.

Proto mě mile překvapilo, když jsem při četbě NOZ narazil na úpravu vkladních knížek. Musím přiznat, že jsem byl zprvu překvapen již skutečností, že NOZ s vkladními knížkami v době internetového bankovníctví a platebních karet počítá i do budoucna. Následně jsem však byl překvapen, když jsem zjistil, že NOZ upravuje vkladní knížky stručněji než dosavadní občanský zákoník, přičemž nemění smysl a účel jejich úpravy.

Zůstává zachována možnost vystavit vkladní knížku pouze na jméno. Oproti současné úpravě však není v NOZ upravena možnost provést umořovací řízení při její ztrátě nebo zničení. Toto řízení je nahrazeno postupem podle § 2678, kdy dojde k vystavení nové vkladní knížky, která svou předchůdkyni zcela nahrazuje. Odpadá tak zdržující procedura, která při možnosti vystavit vkladní knížku pouze na jméno ztratila zcela svůj smysl.

Dokonce i úprava promlčení v NOZ je dle mého názoru stručnější, avšak srozumitelná a prakticky totožná. Zatímco § 100 odst. 3 občanského zákoníku stanoví, že práva z vkladů na vkladních knížkách se nepromlčují, dokud vkladový vztah trvá, NOZ v § 624 stanoví, že u práva na vydání peněžních prostředků uložených na účtu nebo představujících vklad počne promlčecí lhůta běžet ode dne, kdy smluvní závazek zanikl. Občanský zákoník (§ 785) i NOZ (§ 2679) shodně upravují, že pokud majitel s peněžními prostředky na účtu po dobu 20 let nenakládá ani vkladní knížku nepředloží k doplnění záznamů, závazek zaniká. Na rozdíl od občanského zákoníku tedy NOZ neobsahuje speciální odstavec obsahující zvláštní úpravu promlčení u jednoho typu vkladových vztahů, nýbrž upravuje promlčení práv z vkladových vztahů jako celek.

Zcela byl také opuštěn institut cestovních vkladních knížek, které umožňovaly výběr peněžních prostředků také na poštách. NOZ zrušuje i vyhlášku MF ČR č. [47/1964](#) Sb. o peněžních službách občanům, která vkladní knížky upravovala podrobněji.

Ačkoliv jsou dle mého názoru v dnešní době vkladní knížky již spíše na ústupu z bývalé slávy, lze na jejich úpravě názorně ukázat, že NOZ nebude zdaleka právní armagedon, o čemž se mě někteří lidé snažili přesvědčit.

Mgr. Milan Zeman

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)